

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
2010

**Zatrudnianie cudzoziemców
na terenie RP według
uproszczonych zasad –
procedury i informacje
statystyczne**

Teorie migracji

**Problematyka migracyjna działa
w obszarze wielu dyscyplin naukowych:**

- demografii
- ekonomii
- geografii
- politologii
- socjologii.

Teorie migracji

- **Migracja jest procesem, który obok zmian demograficznych spowodowanych przez rozrodczość i umieralność jest jedną z ważniejszych zmiennych wpływających na bilans ludności w poszczególnych państwach, tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Suma przyrostu naturalnego oraz salda migracji wpływa na przyrost rzeczywisty ludności w danej jednostce terytorialnej.**

Teorie migracji

Podstawowymi kryteriami podziału migracji są:

- *status jednostki terytorialnej lub osiedleńczej* (podział na migracje miasto - wieś czy wewnętrzne - zagraniczne)
- *długość przebywania w nowej jednostce terytorialnej* (krótkookresowe - długookresowe)
- *status prawny jednostki migrującej* (legalne - nieudokumentowane)
- *stopień dobrowolności* (dobrowolne - przymusowe)
- *motywy migracji* (osiedleńcze, pracownicze, rodzinne, uchodźcze). (Okólski, 2004)

Teorie migracji

- Wyjaśnieniem zjawiska migracji mogą być wybrane teorie migracji. najpopularniejsze z nich.

Teoria neoklasyczna (*neoclassical economic theory*), która zakłada, że pracownicy migrują tam, gdzie jest wyższa płaca i gdzie mogą najdrożej „sprzedać” swój „kapitał ludzki”. W tej teorii podkreśla się racjonalizm działania siły roboczej, która poszukując pracy kieruje się wyłącznie kryterium płacy na podstawie indywidualnego rachunku korzyści i kosztów. Korzyść netto w przypadku tej teorii to różnica pomiędzy zarobkami w miejscu docelowym i w miejscu pochodzenia, pomniejszona o koszt migracji (Okólski, 2004).

Teorie migracji

- **Teoria dualna rynku pracy** (*dual labour market theory*), która zakłada, że powodem migracji jest niechęć lokalnych pracowników wobec podejmowania niskopłatnej i nieprestżowej pracy. W związku z tym firmy zmuszone są zatrudniać imigrantów z innych regionów. Dualizm w nazwie tej teorii związany jest zatem z funkcjonowaniem rozdwojonego rynku pracy, który z jednej strony oferuje dobrze płatne zajęcia dla wysokokwalifikowanych obywateli krajów najwyżej rozwiniętych oraz prace dla niskopłacanych, niewykwalifikowanych imigrantów. Ta teoria wskazuje, że źródłem migracji jest nie tylko strona podażowa rynku pracy - pracownicy, ale i strona popytowa - pracodawcy.

Teorie migracji

- **Teoria nowej ekonomii migracji pracowniczych (new economics of migration), której postulat głosi, że najbardziej predysponowana do wyjazdu za granicę jest siła robocza, której egzystencja w kraju została silnie naruszona. Teoria ta zakłada, że w przypadku zagrożenia grupa (rodzina) wybiera najbardziej przedsiębiorczego i zdolnego przedstawiciela i wzmacnia go w podjęciu decyzji o migracji. W ten sposób cała rodzina, skłaniając swojego członka do migracji, osiąga dodatkowe źródło dochodu z jego pracy i zabezpiecza się finansowo. Osoba, która została wytypowana przez rodzinę do migracji staje się więc lokatą kapitałową, a koszty jej wyjazdu są zazwyczaj kolektywnie finansowane.**

Teorie migracji

- **Koncepcja systemów światowych** (*world – systems theory*) zakładająca, że rozwój gospodarczy krajów rozwiniętych przyczynia się do postępu na całym świecie. Taka sytuacja ma miejsce na skutek wykształcania się mobilnej siły roboczej, która na pierwszym stopniu ewolucji migruje we własnym kraju z rolnictwa do przemysłu, a w konsekwencji wybiera zewnętrzny kierunek migracyjny

Podstawa prawna

**Rozporządzenie Ministra Pracy
i Polityki Społecznej z dnia 30 sierpnia
2006 r. w sprawie wykonywania pracy
przez cudzoziemców bez konieczności
uzyskania zezwolenia na pracę
(Dz.U. Nr 156, poz. 1116 z późn. zm.)**

Geneza i ewolucja przepisów

- **Obowiązujące od września 2006 r. przepisy zezwalały na wykonywanie pracy w branży rolniczej do 3 miesięcy w ciągu kolejnych 6 miesięcy obywatelom państw sąsiadujących z Polską na wschodzie tj. Ukrainy, Białorusi i Rosji bez konieczności ubiegania się o zezwolenie na pracę.**

Geneza i ewolucja przepisów

- **Od 20 lipca 2007 r. obywatele państw sąsiadujących z Polską na wschodzie tj. Białorusi, Rosji i Ukrainy mogą być zatrudniani w Polsce bez zezwolenia przez okres do 3 miesięcy w ciągu kolejnych 6 miesięcy już w każdym sektorze gospodarki. Warunkiem jest rejestracja oświadczenie w PUP i uzyskanie na podstawie oświadczenia wizy pobytowej krajowej w celu wykonywania pracy w polskiej placówce dyplomatyczno - konsularnej w kraju stałego zamieszkania cudzoziemca.**

Geneza i ewolucja przepisów

- **Od 1 lutego 2008 r. weszły w życie przepisy w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę umożliwiające obywatelom Ukrainy, Białorusi i Rosji podejmowanie pracy w Polsce przez okres 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy.**

Geneza i ewolucja przepisów

- **Od lutego 2009 r. dostęp do polskiego rynku pracy według uproszczonych zasad uzyskali obywatele Republiki Mołdowa**
- **Od 30 listopada 2009 r. katalog państw rozszerzono o Republikę Gruzji.**
- **Uprawnienia do powierzania wykonywania pracy przez cudzoziemców mają charakter pilotażowy i obowiązują do 31 grudnia 2010 r.**

Ocena dotychczas funkcjonujących przepisów dotyczących tzw. systemu uproszczonego

- **Możliwość elastycznego zaspokojenia potrzeb rynku pracy**
- **Zmniejszenie skali nielegalnego zatrudnienia cudzoziemców**
- **Budowa bliskich związków Polski ze społeczeństwami państw sąsiadujących oraz z tymi, z którymi Polska współpracuje w zakresie migracji zarobkowej.**

Geneza i ewolucja przepisów – planowane zmiany w przepisach

Co zakłada projekt rozporządzenia z dnia 18 sierpnia 2010 r.?

- eliminację z udziału w tzw. systemie uproszczonym podmiotów, które mają zaległości z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne
- zniesienie czasowego ograniczenia obowiązujących przepisów (system ma obowiązywać do czasu wprowadzenia nowych rozwiązań ustawowych)
- przekształcenie dotychczasowych przepisów § 2 pkt. 27 i 27a w nowy § 2a

Procedury związane z zatrudnieniem cudzoziemców według uproszczonych zasad

Uproszczone procedury dotyczą obecnie obywateli:

- **Republiki Białoruś**
- **Federacji Rosyjskiej**
- **Ukrainy**
- **Republiki Gruzji**
- **Republiki Mołdowa**

Procedury związane z zatrudnieniem cudzoziemców według uproszczonych zasad

Krok 1 Warunkiem wykonywania pracy jest zarejestrowanie przez

pracodawcę oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi we właściwym dla siedziby podmiotu PUP

Krok 2 Przekazanie oryginału zarejestrowanego oświadczenia cudzoziemcowi

Krok 3 Uzyskanie wizy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca w polskiej placówce dyplomatycznie – konsularnej w miejscu stałego zamieszkania cudzoziemca

!! Całe postępowanie jest bezpłatne zarówno dla cudzoziemca jak i pracodawcy

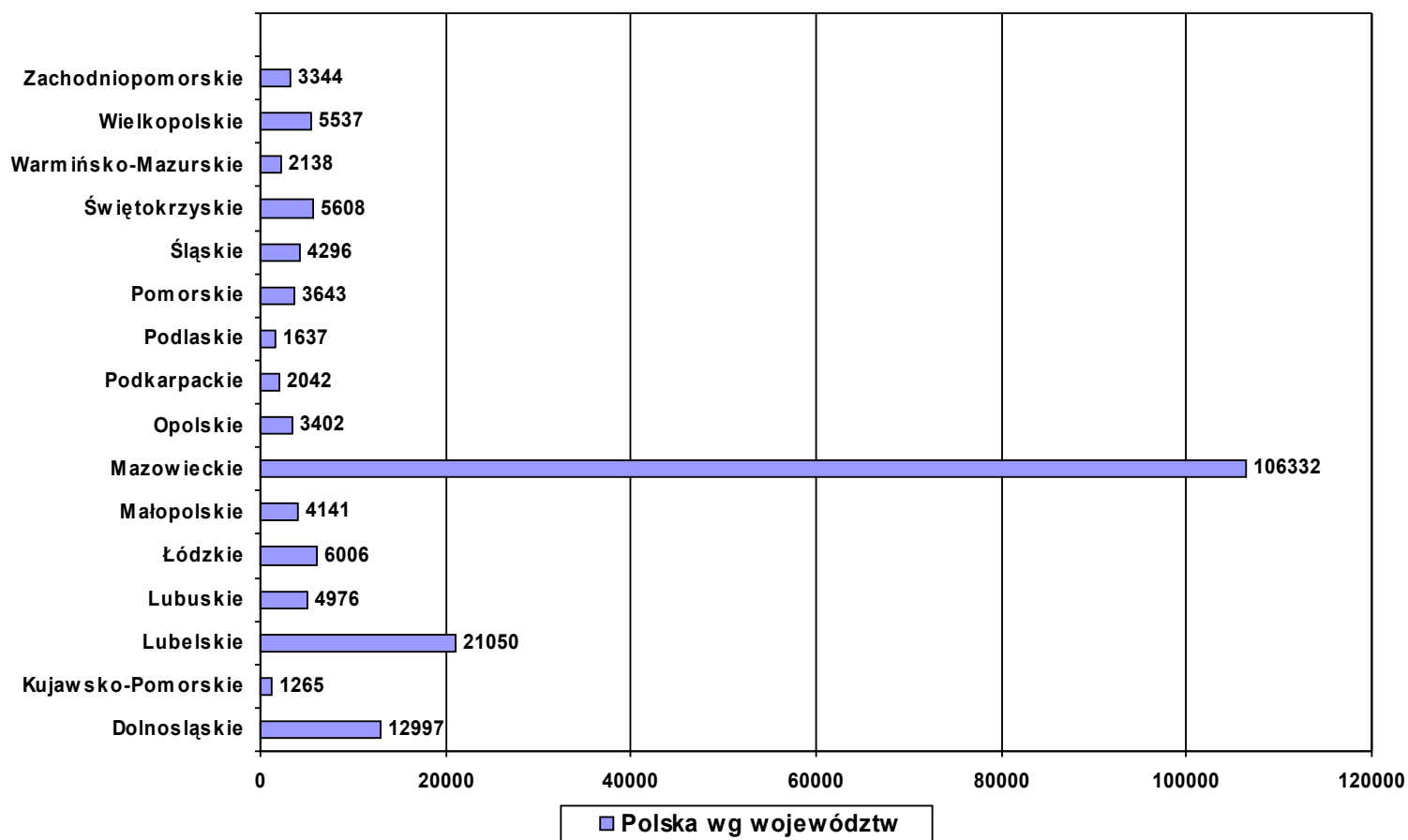
Procedury związane z zatrudnieniem cudzoziemców według uproszczonych zasad

Obowiązki podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi:

- przestrzeganie przepisów odnośnie zatrudnienia lub innego stosunku prawnego
- zgłoszenie osoby w ciągu 7 dni od rozpoczęcia pracy do ZUS
- comiesięczne odprowadzanie składek na ubezpieczenie społeczne w należnej wysokości
- wypełnianie obowiązków płatnika określonych w ustawie o podatku dochodowym
- w przypadku zamiaru powierzenia pracy cudzoziemcowi na okres przekraczający 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy podmiot powierzający wykonywanie pracy powinien uzyskać zezwolenie na pracę cudzoziemca

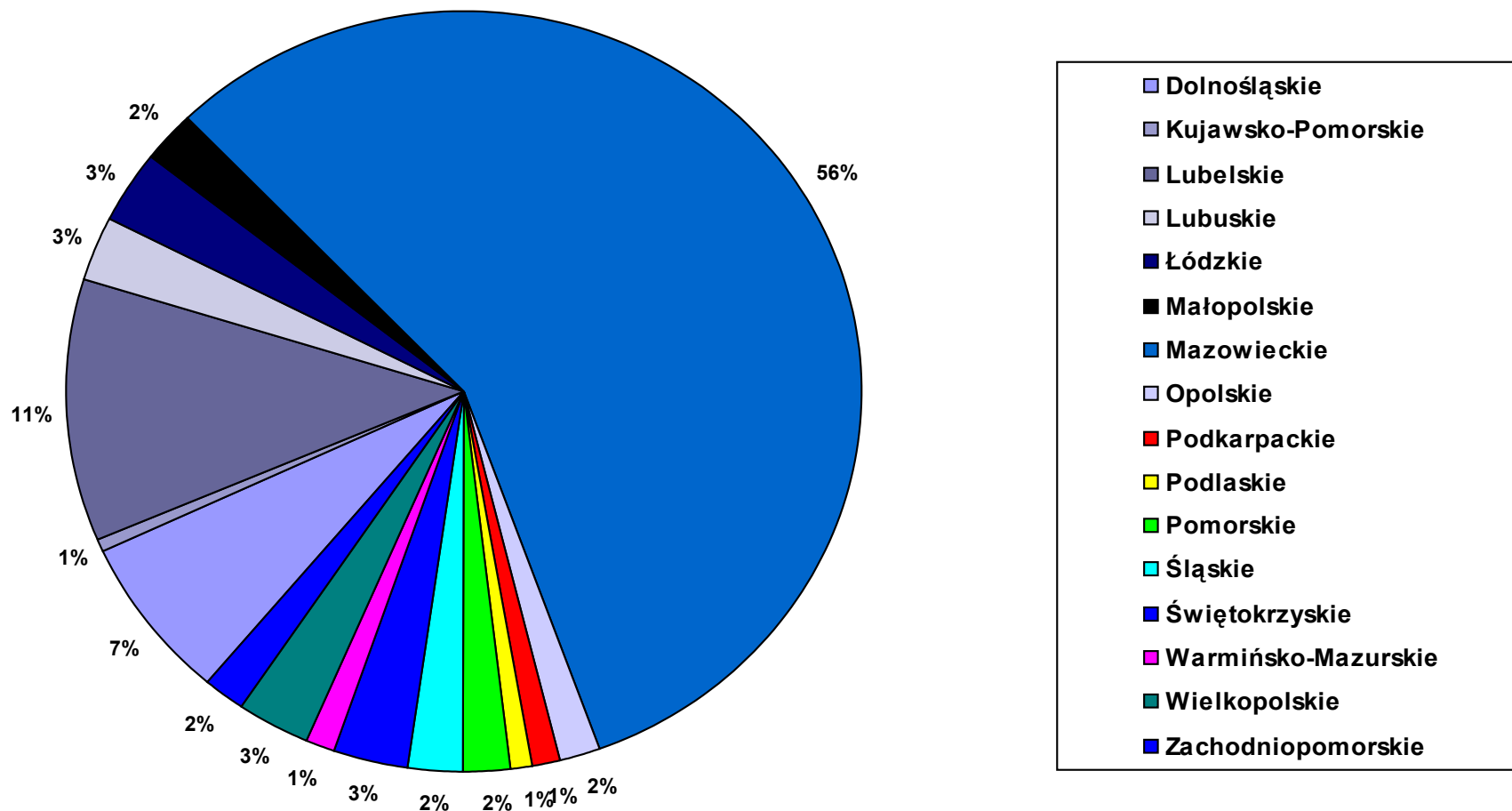
Trochę statystyki ... województwo kujawsko – pomorskie na tle kraju

Liczba oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy wg województw w 2009 r.

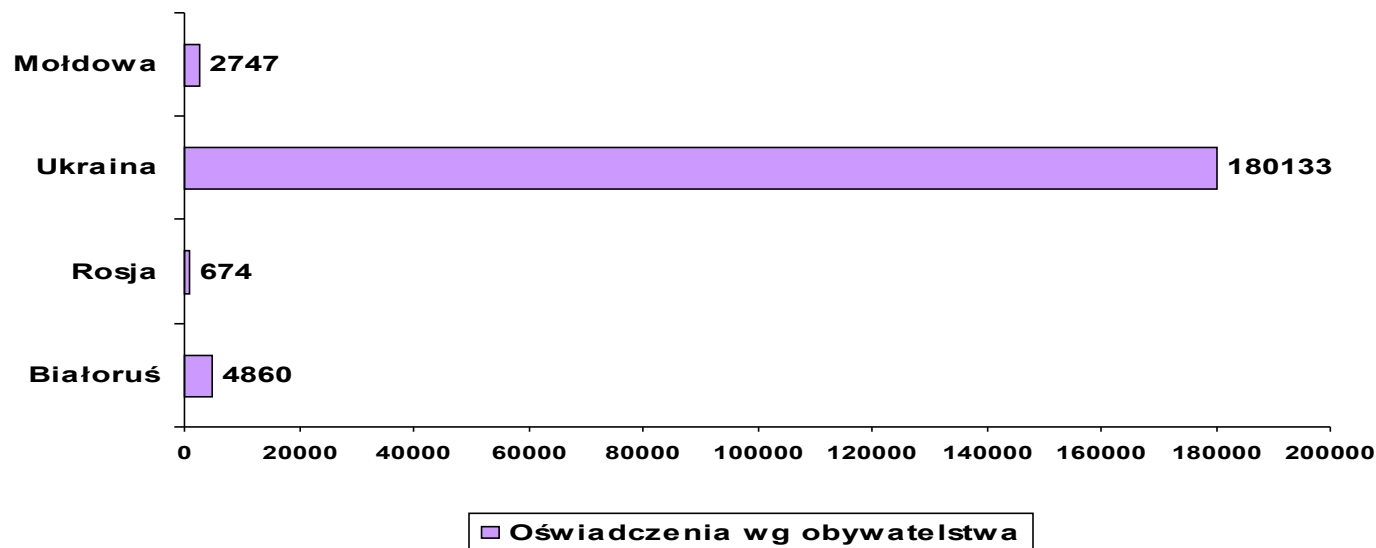
Trochę statystyki ... województwo kujawsko – pomorskie na tle kraju

Liczba oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy wg województw w 2009 r. (udział procentowy)

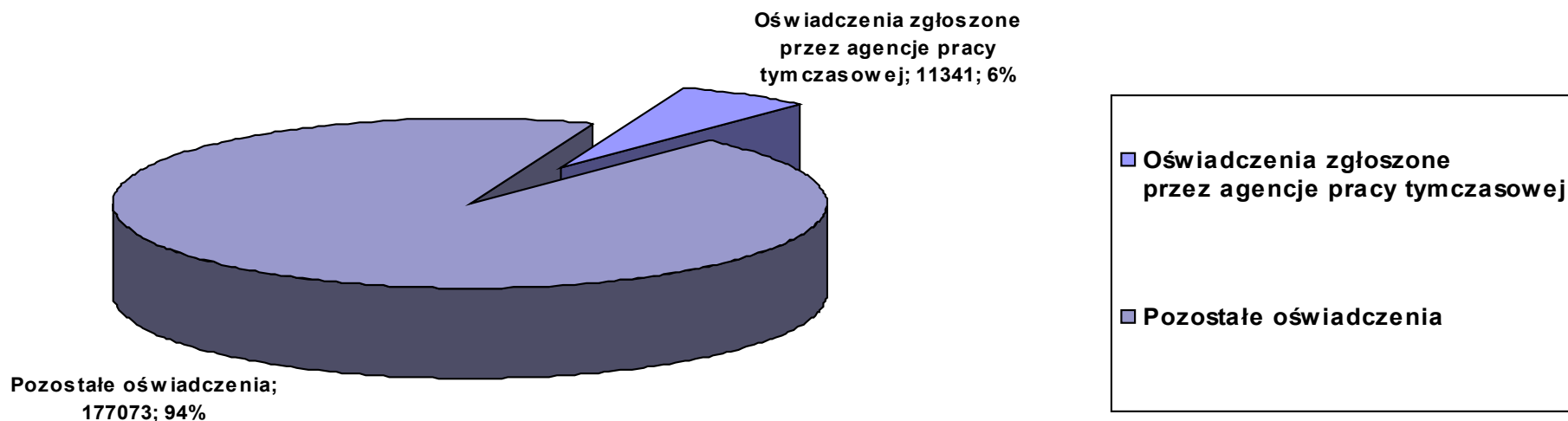
Krajowe dane statystyczne

Liczba oświadczeń rejestrowanych w kraju przez Powiatowe Urzędy Pracy
w 2009 r. wg obywatelstwa

Krajowe dane statystyczne

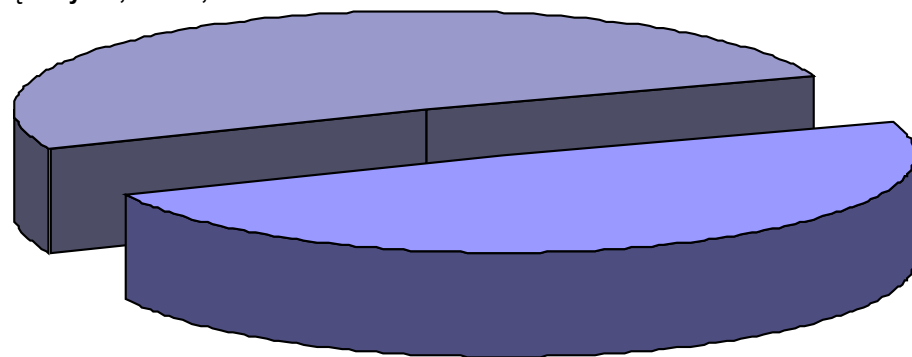
Udział oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2009 r. przez agencje pracy tymczasowej w ogólnej liczbie oświadczeń

Krajowe dane statystyczne

Udział kobiet w ogólnej liczbie rejestrowanych oświadczeń w 2009 r.

Mężczyźni; 96132; 51%

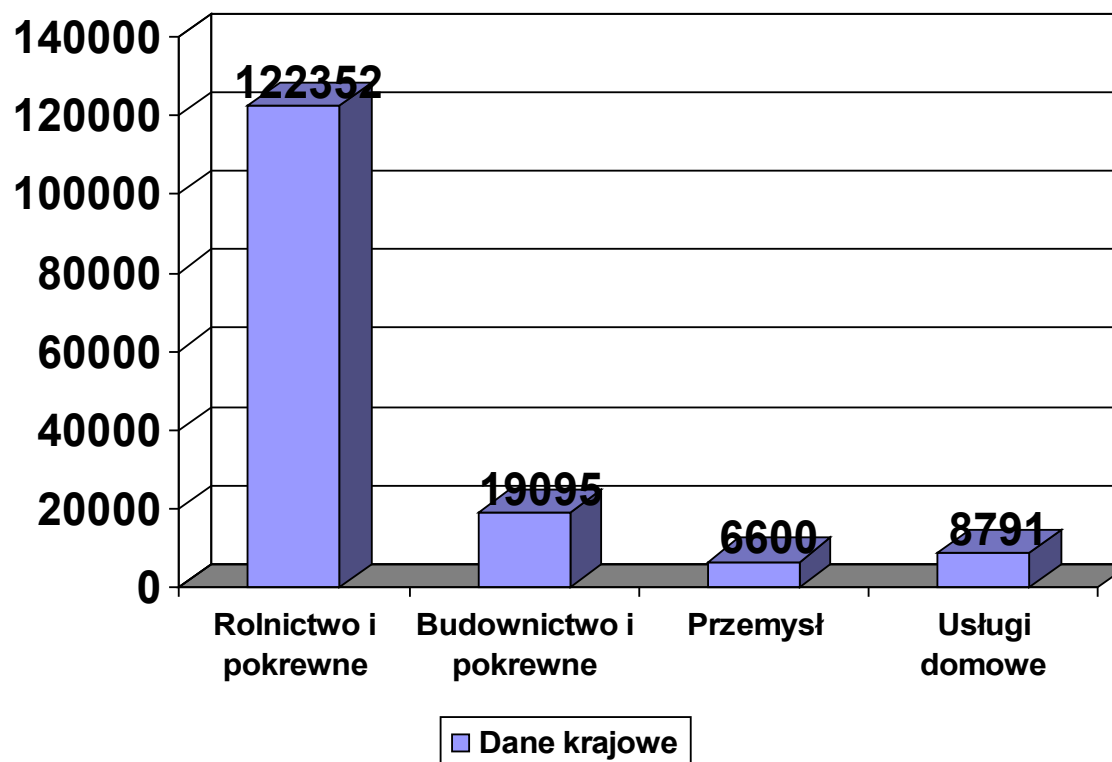
Kobiety; 92282; 49%

■ Kobiety

■ Mężczyźni

Krajowe dane statystyczne

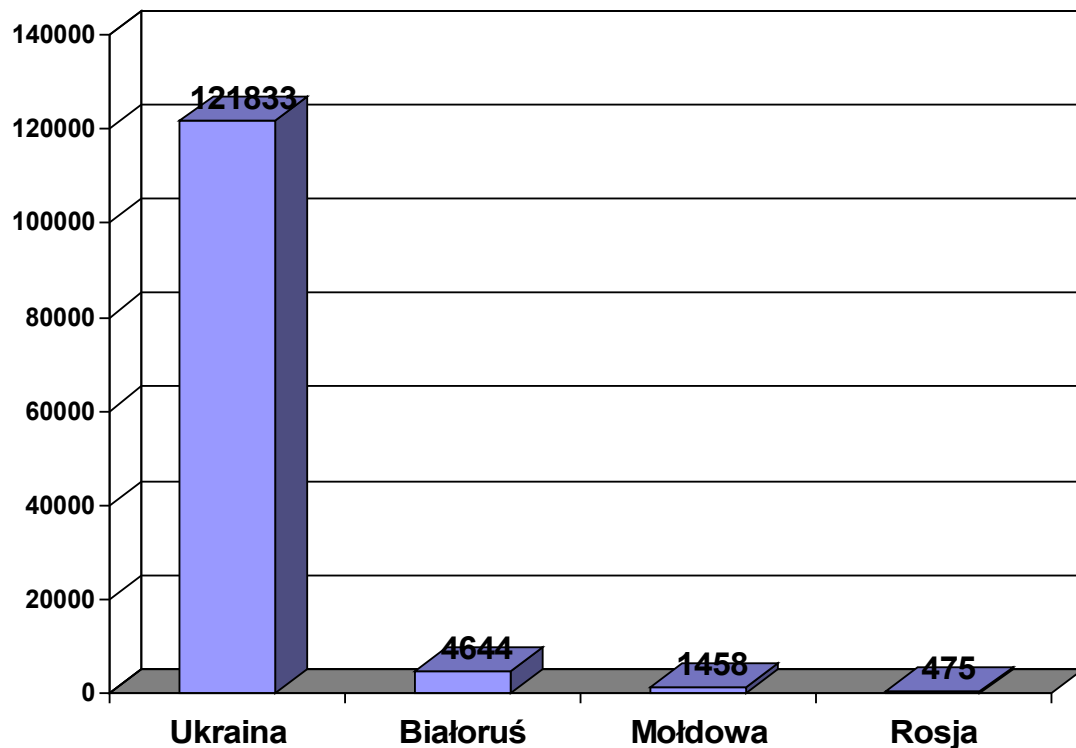
Najpopularniejsze branże w 2009 r.

Krajowe dane statystyczne za 2009 r. dotyczące rejestrowanych oświadczeń i ich struktury

Kategoria		Obywatelstwo				RAZEM
		BY	RU	UA	MD	
Liczba oświadczeń		4860	674	180133	2747	188414
w tym liczba oświadczeń dla osób, które posiadają wizę lub zezwolenie na zamieszkanie		276	77	12862	195	13410
w tym liczba oświadczeń zarejestrowanych w oparciu o par. 2 pkt 27a) rozporządzenia		386	78	32331	179	32974
Liczba kobiet		2106	313	88895	968	92282
Wiek	poniżej 26 lat	972	146	36345	879	38342
	26-40 lat	2417	323	82732	1213	86685
	41-65 lat	1438	192	62220	645	64495
	powyżej 65 lat	23	5	562	0	590
Branża	rolnictwo i pokrewne	1740	138	119665	809	122352
	budownictwo i pokrewne	626	55	17565	849	19095
	usługi domowe	330	21	8399	41	8791
	handel	588	149	3018	60	3815
	przemysł	175	78	5993	354	6600
	transport	549	41	2413	38	3041
	gastronomia	121	23	1720	31	1895
	hotelarstwo/obsługa ruchu	177	9	1379	14	1579
	agencja pracy tymczasowej	88	32	10872	349	11341
	inne	449	127	10638	171	11385
Okres czasu	poniżej 1 miesiąca	24	29	1443	29	1525
	od 1 do 3 miesięcy	565	93	15030	214	15902
	od 3 do 6 miesięcy	3833	487	148598	2458	155376

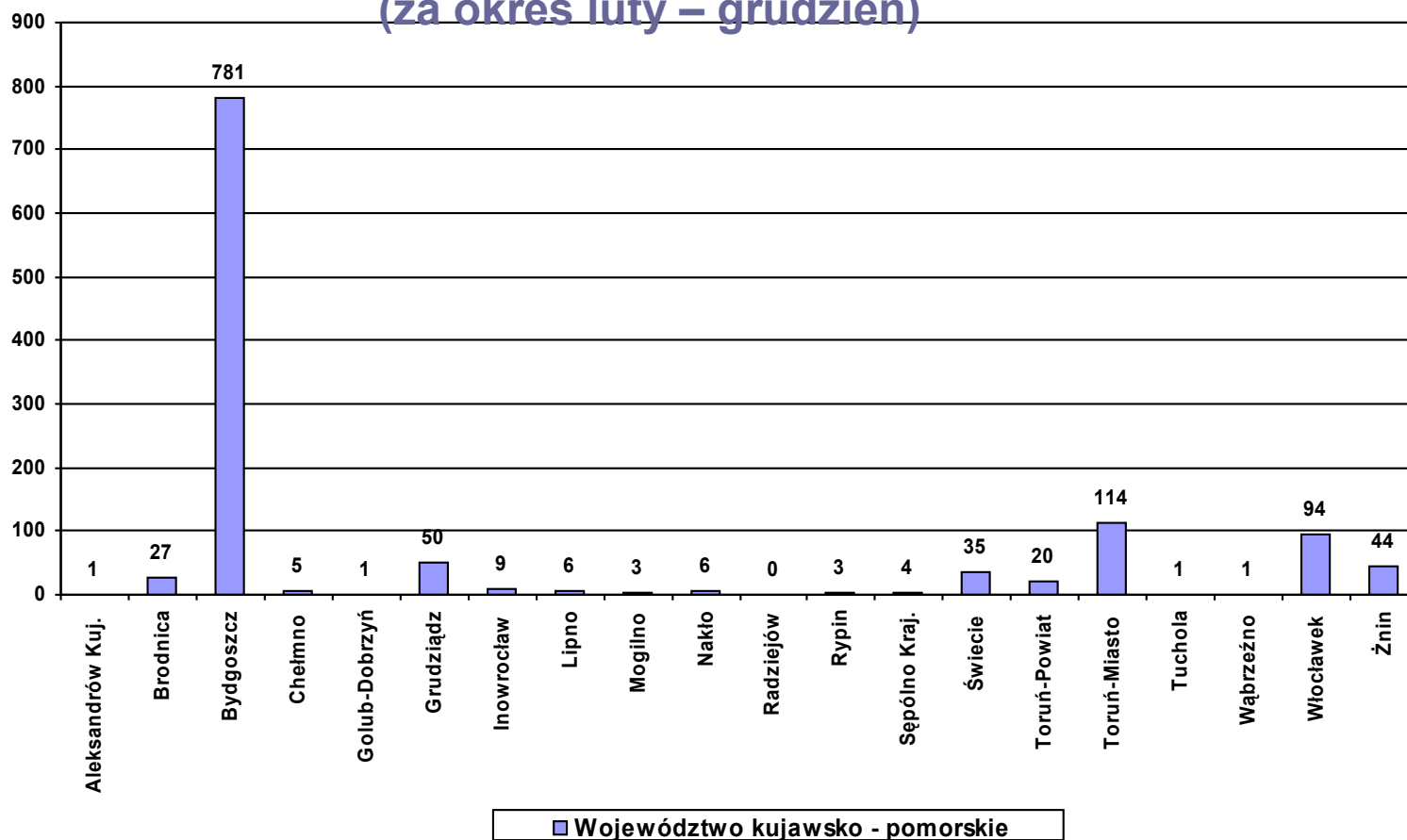
Statystyka krajowa – dane wizowe za 2009 r.

■ Liczba wydanych wiz w 2009 r. wynosiła łącznie 128410 tj. 68,2% ogólnej liczby zarejestrowanych ośw. Dane obejmują również osoby przyjeżdżające w oparciu o zezwolenia na pracę lub zwolnione z wymogu posiadania zezwolenia na podstawie innych przepisów.

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim

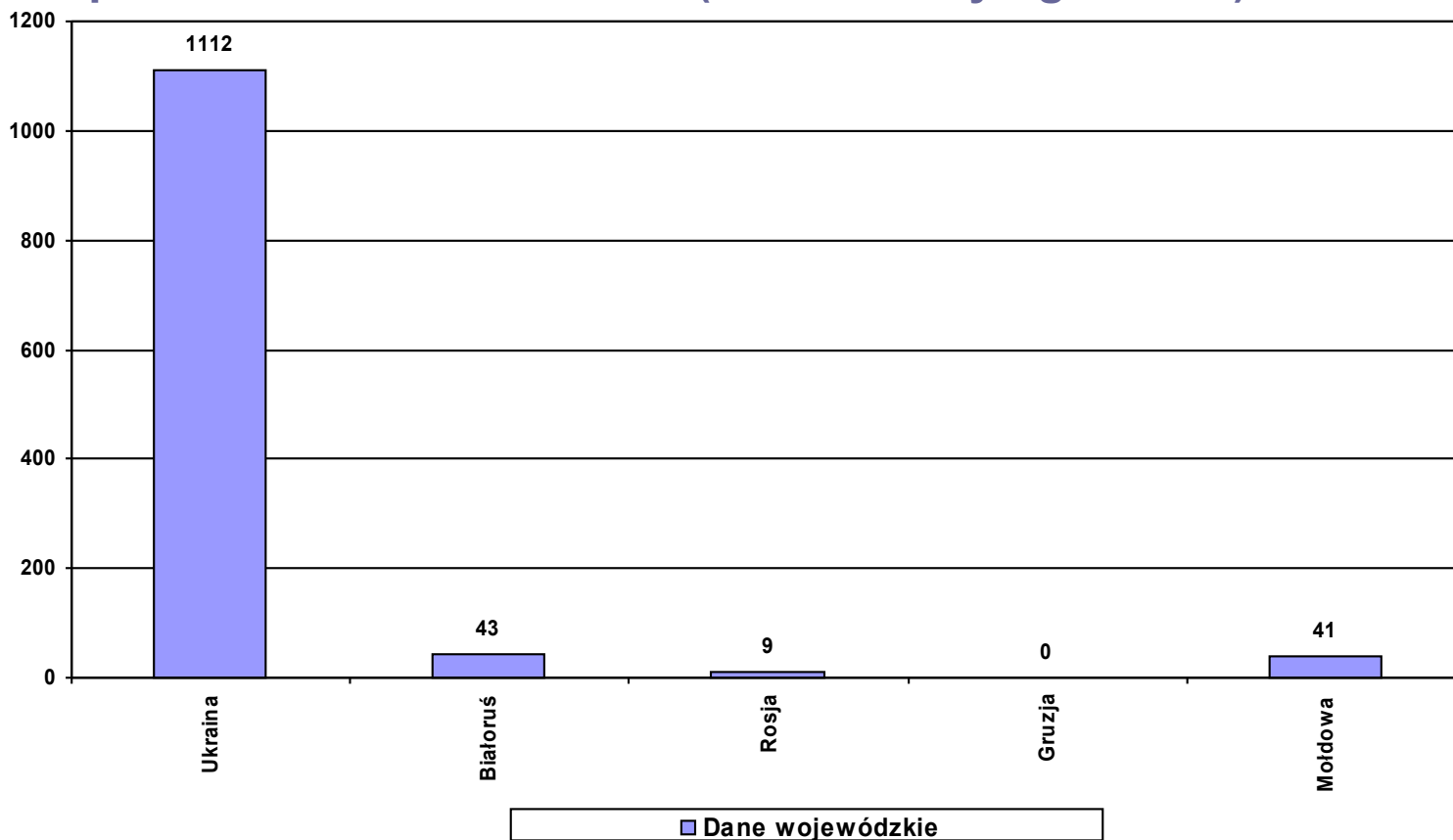
Liczba oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2009 r.
(za okres luty – grudzień)

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim

kujawsko – pomorskim

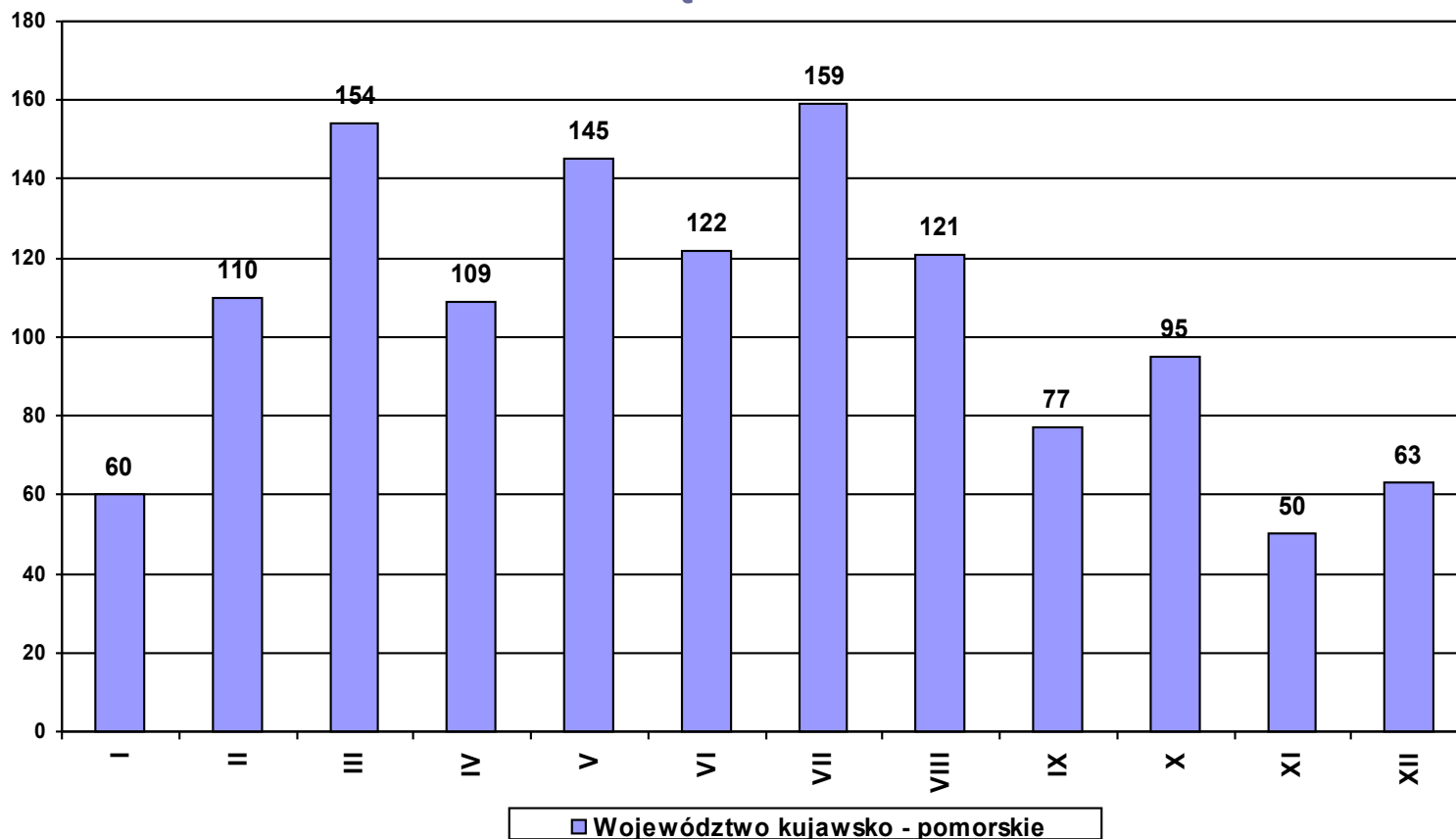
Liczba oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2009 r. według kraju pochodzenia cudzoziemca (za okres luty - grudzień)

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie

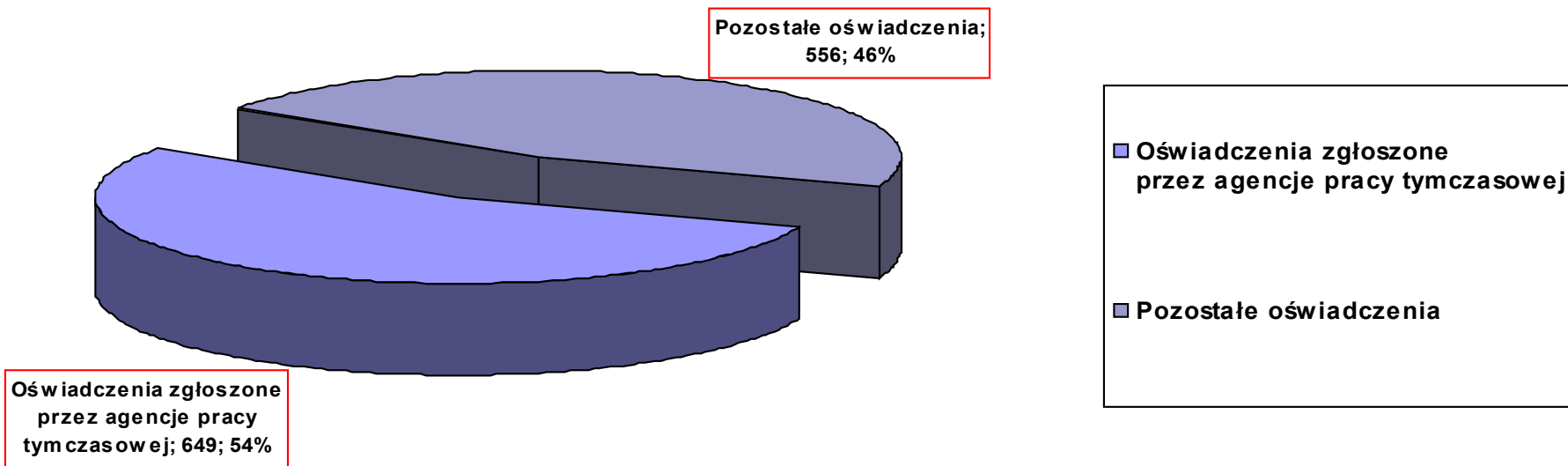
kujawsko – pomorskim

Liczba oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2009 r. w poszczególnych miesiącach

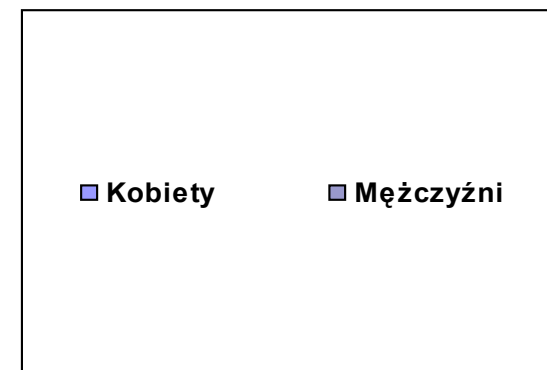
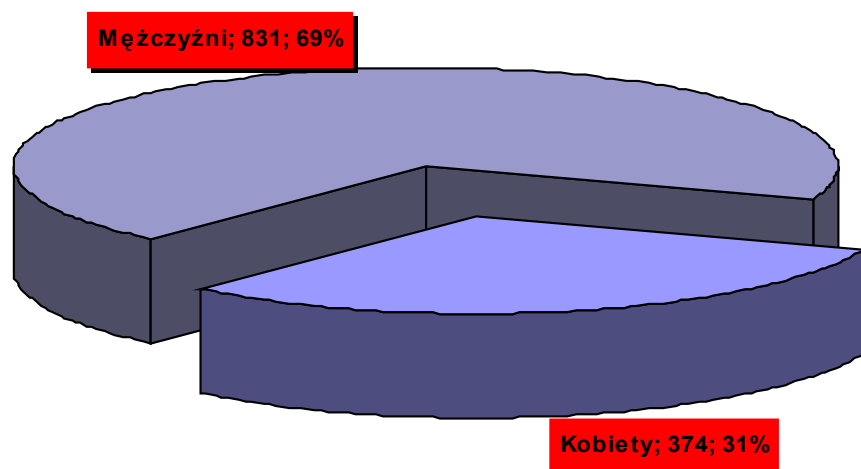
Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim

Udział oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2009 r. przez agencje pracy tymczasowej w ogólnej liczbie oświadczeń (za okres luty - grudzień)

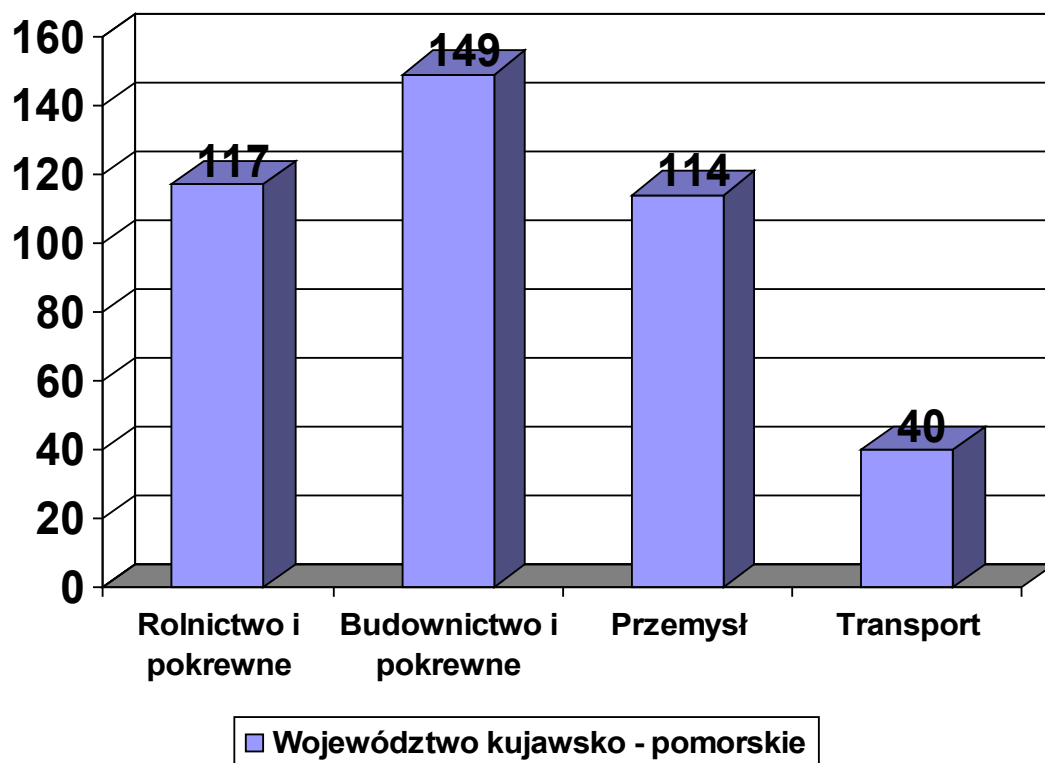

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim w 2009 r.

Udział kobiet w ogólnej liczbie rejestrowanych oświadczeń w 2009 r.
(dane za okres luty - grudzień)

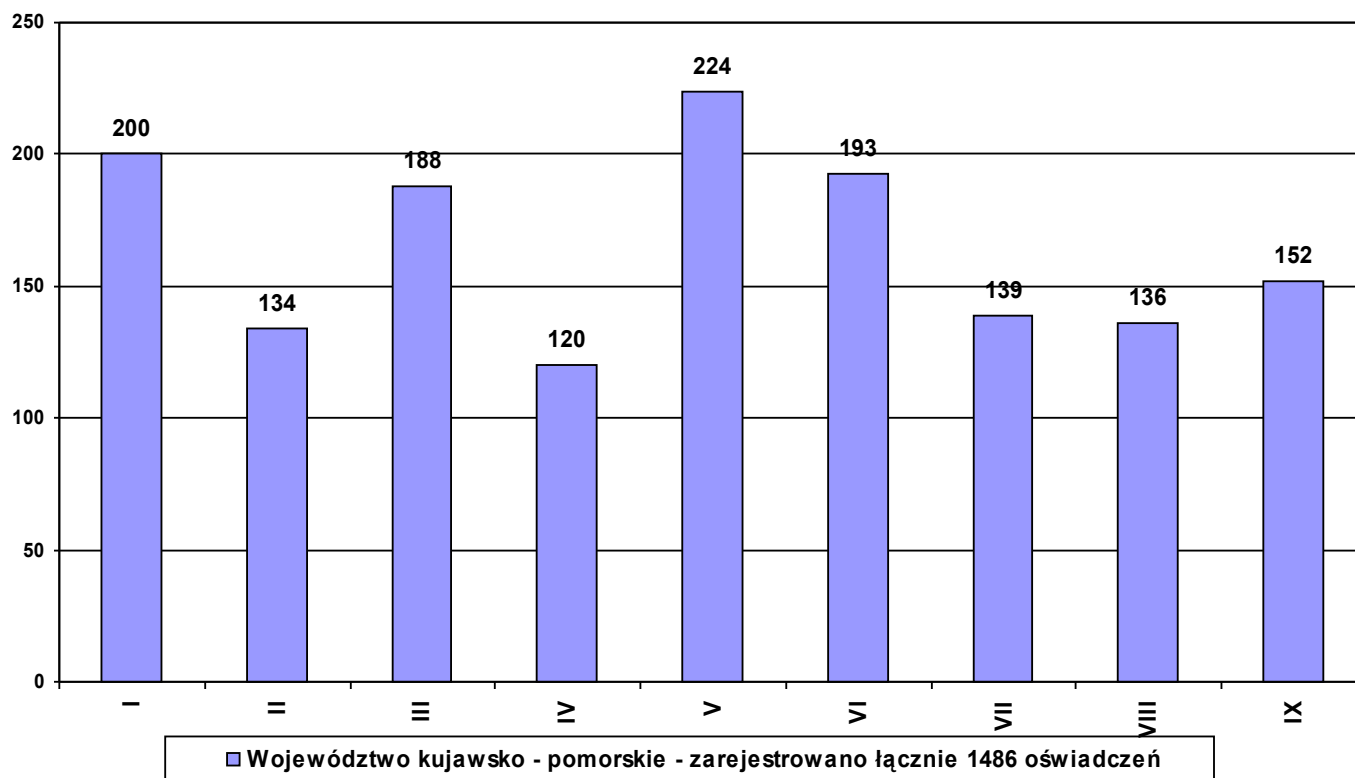
Najpopularniejsze branże w 2009 r. w województwie kujawsko - pomorskim

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie

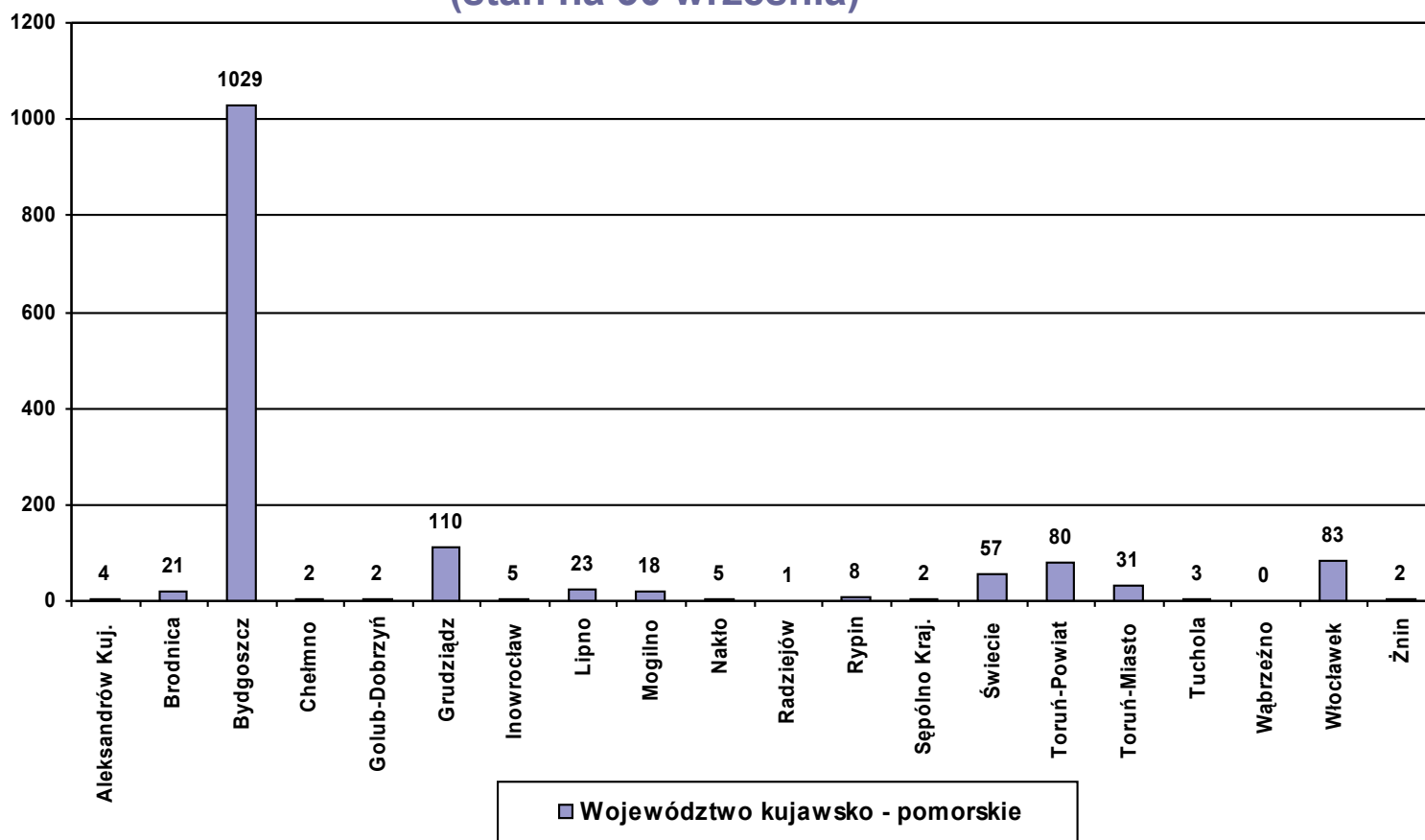
kujawsko – pomorskim w 2010 r.

Liczba oświadczeń rejestrowanych
w Powiatowych Urzędach Pracy w 2010 r. w poszczególnych miesiącach
(stan na 30 września)

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim

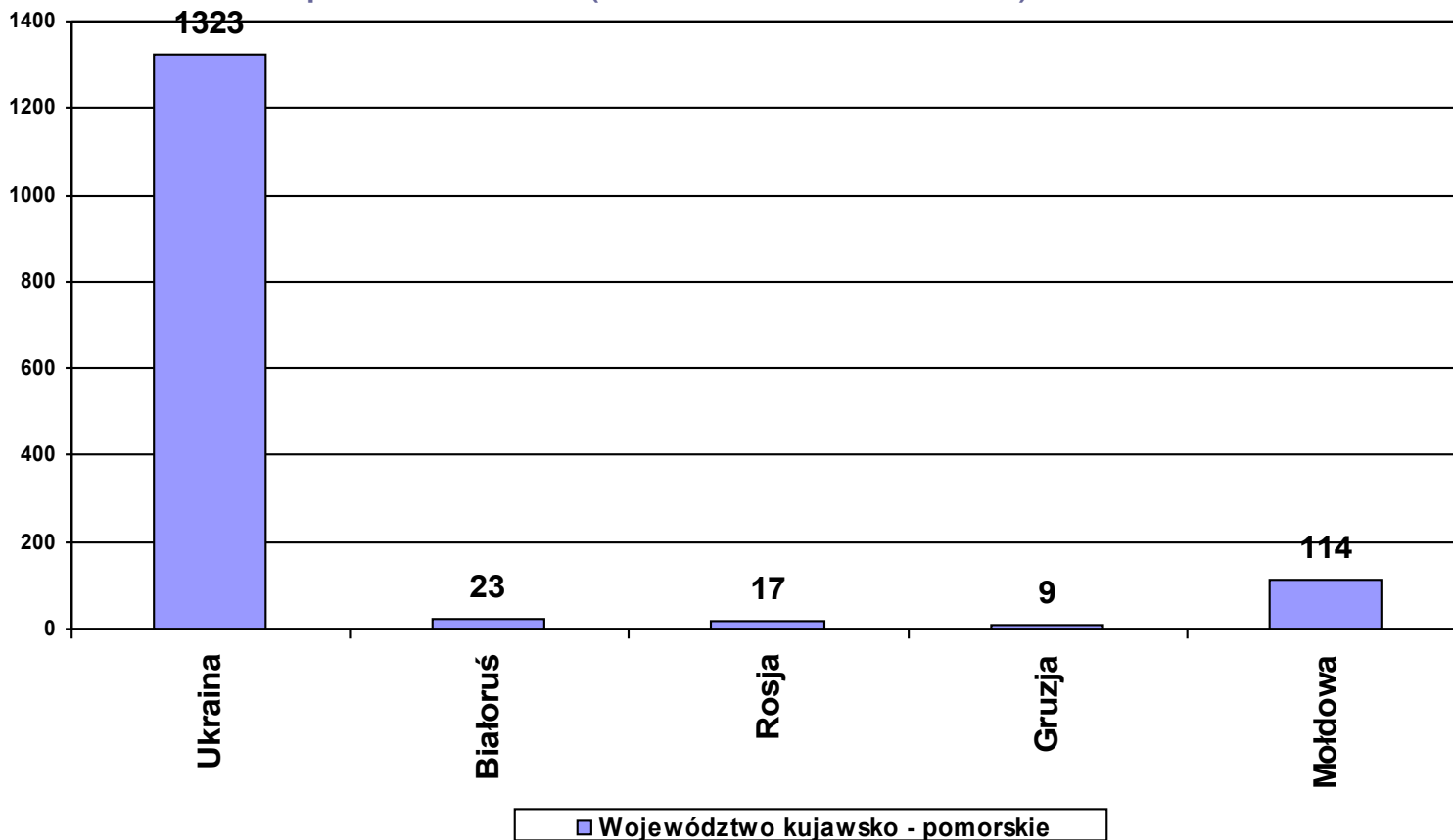
Liczba oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2010 r. (stan na 30 września)

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim

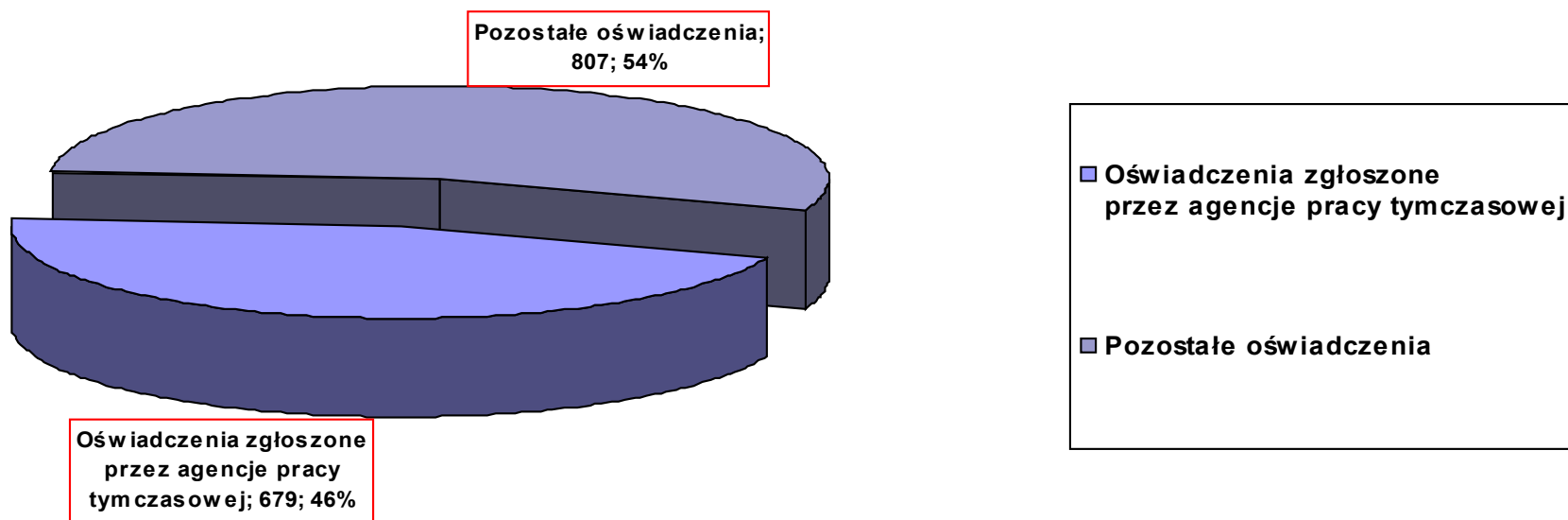
kujawsko – pomorskim

Liczba oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2010 r. według państwa pochodzenia (stan na 30 września)

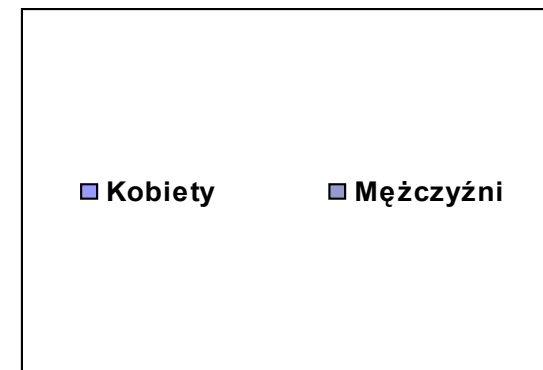
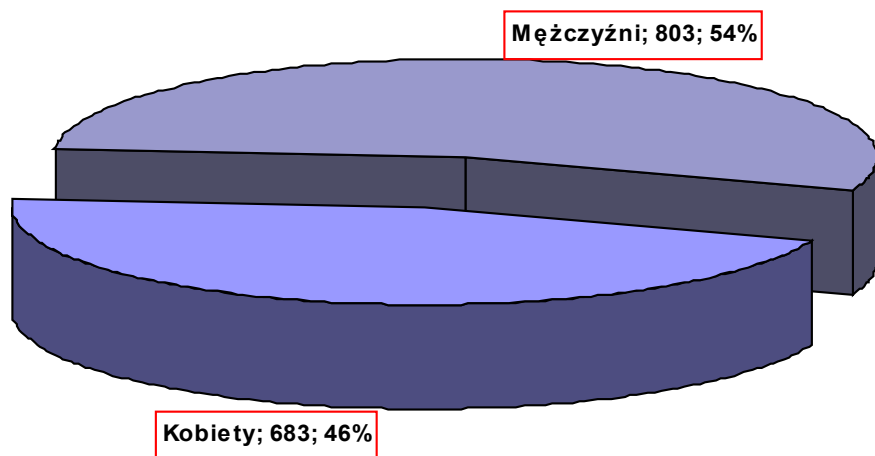
Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim

Udział oświadczeń rejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w 2010 r. przez agencje pracy tymczasowej w ogólnej liczbie oświadczeń (stan na 30 września)

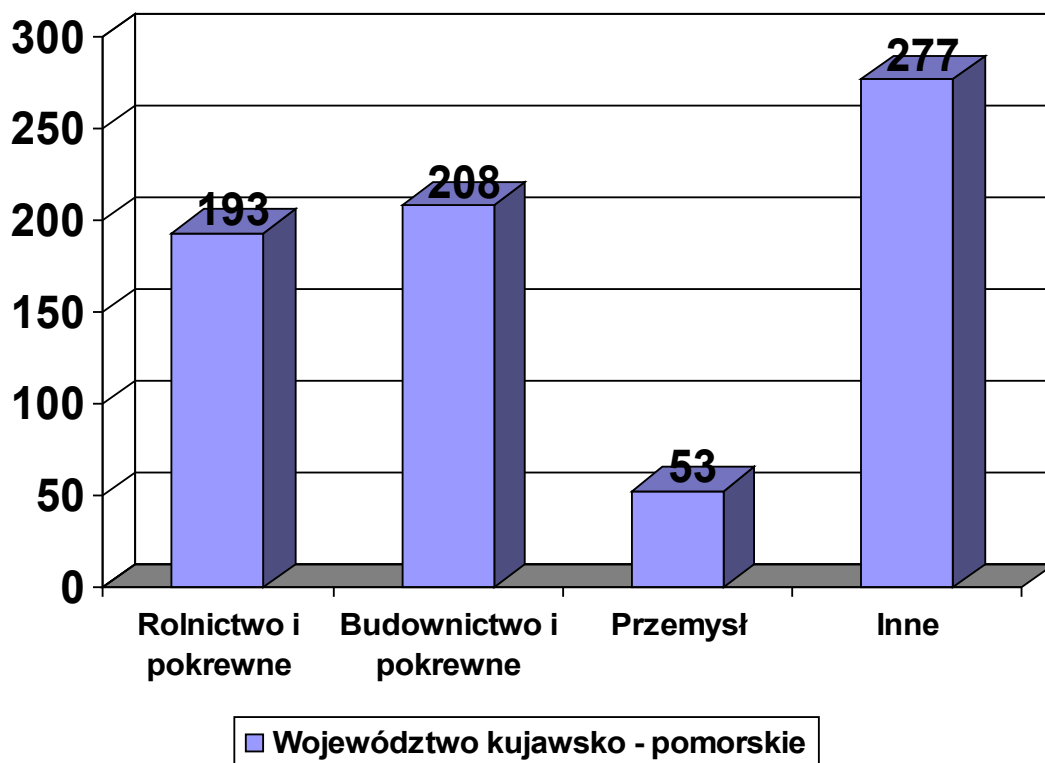

Dane statystyczne dotyczące rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko – pomorskim

Udział kobiet w ogólnej liczbie rejestrowanych oświadczeń w 2010 r.
(stan na 30 września)

Najpopularniejsze branże w 2010 r. w województwie kujawsko – pomorskim (stan na 30 września)

WNIOSKI

Czy Polska potrzebuje pracowników z zagranicy?

Kilka faktów

- imigracja to zjawiska marginalne w Polsce – obcokrajowcy stanowią około 2% ogólnej liczby mieszkańców Polski (najmniej w Europie)
- 40% imigrantów pochodzi z państw sąsiadujących z Polską
- 32% obcokrajowców osiedla się na Mazowszu i ponadto w największych miastach Polski: Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Łodzi, Trójmieście, Lublinie oraz regionach przygranicznych
- tendencje demograficzne wskazują, że do 2052 r. o 10% zmniejszy się wielkość siły roboczej pomimo utrzymania ogólnie wysokiej liczby mieszkańców - starzenie się społeczeństw (dane Środkowoeuropejskiego Forum Badań Migracyjnych w Warszawie)
- w innych krajach, w tym Republice Mołdowy, Ukrainie powołano instytucje narodowe badające wpływ emigracji na procesy demograficzne w tych krajach

WNIOSKI

Czy Polska potrzebuje pracowników z zagranicy?

ciąg dalszy

- Raport ONZ (2006 r.) potwierdził pozytywny ekonomiczny wpływ na kraje przyjmujące migrantów
- obserwuje się niewielki wzrost PKB
- migranci są skłonni do zakładania firm i w dalszej perspektywie tworzą miejsca pracy
- obserwuje się zwiększone wpływy podatkowe
- zatrudnienie migrantów pozwala przedsiębiorcom na utrzymanie płacy na takim samym poziomie
- pozwala to zahamować m.in. presję inflacyjną

WNIOSKI

- Głównym celem polskiej polityki zarządzania migracjami ekonomicznymi powinna być redukcja szarej strefy i efektywne pozyskiwanie pracowników w poszukiwanych w Polsce zawodach, w tym kompensacja potrzeb wynikających z sezonowości niektórych prac
- Powinno temu towarzyszyć rozszerzenie i upowszechnienie usług firm pośrednictwa pracy dla osób chcących podjąć pracę w Polsce, w tym ich współpraca z publicznymi służbami zatrudnienia
- Niemniej powinny być prowadzone działania minimalizujące nadużycia mogące być potraktowane jako udział w wyłudzeniu wizy.

W sprawach związanych z realizacją zadań związanych z zatrudnianiem obywateli państw graniczących na wschodzie z Polską oraz z Republiki Mołdowa i Republiki Gruzji według t.zw. uproszczonych zasad proszę o kontakt:

- **Magdalena Zboińska**
Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
Wydział Pośrednictwa Pracy
tel. (54) 231-27-78
E-mail: magdalena.zboinska@wup.torun.pl

Dziękuję za uwagę